

щоб держава наша і перед усім ті органи її, які близько стоять до цього, знайшли організовані способи для улегшення цього болячого переходу, знайшли форми помочі для всіх, хто справді опинився в трудному становищі і не має змоги гочати нове, трудове життя в нових обставинах. Але я вважаю своїм обов'язком відзначитись також і на надлуживання таких гелосних слів, як „святе право“, „мораль“ і т. н.

Далі проф. М. Грушевський вказавши на такі самі ключі при знесенні кріпацтва в Р. сії, при знесенні торгівлі чорними в Америці. — пише:

„Були часи, коли найбільш передові, геніальні люди, сваям яким небув Аристотель, уважали володіння людьми зовсім нормальною і неминучою річю. Пройауть часи, і так само наші потемки будуть виправдувати тих людей, що тепер боронять володіння землею, як ми боронимо Аристотеля: „такі, мораль, були економічні обставини, і о якій тогачу володіння землею було неминуче.“

— і кінчить свої вводи:

„Мораль як і право не існують неамінно, а творять ся і перетворюють ся неустанно, під впливом обставин життя політичного, соціального, а головним — економічного. Виникаючи з них, вони потім тверднуть, і ті верстан, що устроюють ся особливо вигідно під охороною того права і моралі, мають захил перебільшувати непорочність і святість тих устан, котрі вони використовують в своїй інтересах. Але до сих криків і лементів треба ставитись розважно і критично. Ніяка сильки-небудь значна реформа не обходиться без криків, острого і прогрес. Мудрість наказує переводити реформи можливо безболівно. Але вона ж наказує дивитись в корінь річній і не відступати перед галасом людей, яких очі обернені назад, а не вперед.“

Так представляється земельна справа українській державі під теперішню звилію. Маймо надію, що українські партії знайдуть з неї справедливий вихід, погодять привагане селянина до власної землі з тим справедливим принципом, що земля повинна належати до тих, хто її обробляє власними руками.

В кожнім разі велика земельна власність мусить перейти для селянства.

І польський пресі, яка з трудністю погодження земельного питання на Україні звязує надії на реставрацію великої земельної власності, на окупацію і навіть на уводок української держави, можемо спокійно сказати: Ваші надії — даремні!

За ратифікацію мира Австро-Угорщиною.

Український дипломатичний заступник у Відні.
Львів, 26. червня 1918.

Вчера переїхав через Львів у дорогу з Києва до Відня український дипломатичний заступник в Австро-Угорщині п. Андрій Яковлів.

Від одного з товаришів подорожі п. Яковлева одержали ми про нього отсі відомости:

П. Андрій Яковлів уродився 1872 р. в Чигирині на Київщині. В 1902 р. скінчив в університеті в Дорпаті юридичний Факультет з дипломом кандидата прав. Від 1903 р. живе постійно в Києві. Вибувши приватним літа як помічник присяжного адвоката, став присяжним адвокатом і одобув собі серед Київської адвокатури і взагалі серед населення велику популярність як адвокат.

Поза адвокатурою займав ся громадською, публіцистичною і науковою діяльністю. Писав в українських часописах і журналах („Громадська Думка“, „Україна“, „Літературно-Науковий Вістник“ і ин.). Його праці по історії козащини 16. в. високо цінують ся спеціалістами.

Яковлів належить до української партії соціалістів-федералістів. Як член сеї партії був вибраний в цвітні 1917 р. до Української Ради

від міста Києва. В Центральній Раді займав визначне становище в фракції соціалістів-федералістів і був вибраний у члени Малої Ради. В марті с. р. обняв становище директора канцелярії Центральної Ради.

Тепер українське правительство назначило його дипломатичним заступником у Відні, поручивши йому при тім особливу місію в справі ратифікації мира Австро-Угорщиною і виміни ратифікаційних грамот, яка — як відомо — має наступити в Відні.

Після того — говорив далі наш інформатор — як берестейський мировий договір ратифікували вже всі контрагенти (з одної сторони Німеччина, Болгарія й Туреччина, з другої Україна) крім Австро-Угорщини, ратифікація мира Австро-Угорщиною і довершене ратифікації в загальній черзі ратифікаційних грамот являється для України неукліпимим між-народного характеру.

Наші політичні круги починає захоплювати велике невдоволення з цього приводу. Ілюстрацією нехай послужать отсі виводи соц.дем. „Робітничої Газети“ з 17. с. м.:

„9. лютого с. р. підписано в Берестю мировий договір між Україною і почвірним союзом.“

Мало не два з половиною місяці минуло з тої пери. За сей час Німеччина, Болгарія і Туреччина з одного боку, і Україна з другого, ратифікували мировий договір, і договір сей для сих держав став законом.

Тим більше дивним стає, що одна тільки Австро-Угорщина, з поміж держав почвірного союзу, досі не ратифікувала мирового договору.

Се гальмуванє ратифікації з боку Австро-Угорщини не тільки являється дивним, але й перешкоджає самому мировому договору.

Річ в тому, що зараз в Києві йдуть повним ходом роботи державних комісій по організації товарообміну між Україною та центральними державами. Мало того, в результаті сеї роботи комісія виробляють ся і навіть підписують ся окремі економічні договори, на основі того мирового договору в Берестю.

Отже, як бачимо, складають ся тимчасові торговельні договори, на основі того мирового договору, який ще й досі одною з держав, Австро-Угорщиною, не ратифікований.

Навіть більше того, вже розпочав ся товарообмін між Україною та Австро-Угорщиною.

Все висше наведене показує ясно нечувану ненормальність утвореного становища.

Польська політика на Україні.

Що виробляють польські легіони.

Львів, 26. червня 1918.

Київська „Наша Думка“, „орган організації закордонних Українців“, в передовиці з 22. с. м. пише:

Наші сусіди та при тім договірні „приятелі“, Поляки, подібні до kota, що якби його не кинути, він завсіди стане на ноги. При мирових переговорах в Берестю — не допущено вправді до співучасті польської делегації на рівних правах з українською делегацією, але вони як довголітні єврейські вихованці знайшли иніш способи, щоб виплисти на верх та стати рівнорядним, а може навіть важчим чим Українці чинилим при остаточнім вирішуваню важних політичних питань, для яких ще не прийшов час. Увадок патріотичного духа серед української армії, тої ще перед кількома місяцями сильної і для наших ворогів грізної опори українського народного будівництва державного, її остаточний розклад під впливом московського більшовизму, знова вдунули в душі наших ворогів надію на змечене тої цілої праці, яку вложили український нарід на протязі революційного року.

Коли минулої весни та літом почав пробуджувати ся та рости національний рух на Україні, Поляки з початку з недумієм, опісля з страхом та злобою стежили за тим рухом, а коли побачили, що того руху ніщо вже не спинить та прийдець ся їм признати, що український нарід є дійсним хазяїном на своїй землі, вони з єврейською перфідією та в витертим чолі почали удавати зі себе приятелів українського народу.

„Oziębni Krowki“, місяць перед вибухом революції помістив був статю Старчезького, в якій автор покликується на культурну місію Поляків на Україні предкладав самодержавному російському правительству свої услуги в борбі з „мазелинством“.

Той сам „Dz. Kł.“ в літніх місяцях 1917 р.

Ми не хочемо нікого винувати і звинувати нашу державну комісію за те, що ми не новили економічні зростки в тому державно-а котрою, се треба отверго признати, формально не уважеть ся скінченою, бо кожда війна догвір не ратифікована.

Але не можемо не звернути особливу увагу на дивовижне гедбальство нашого уряду взагалі і Міністерства Закордонних справ зокрема, і те саме тоді, коли як раз ратифікація мирового договору з Австро-Угорщиною була для нас з усього погляду найважливішою.

Досить тільки вгадати Хлещинну, доі досі перебуває австрійська адміністрація, до і більше, ніж коли була раніш, ретельно переводить польонізацію ходячої людности і краю.

Настав час перейти нашому Міністерству закорд. справ до акай, до більш дивних міштань в сій справі.

Тому ми вимагаємо, щоб наш Уряд негайно вказав Австро-Угорщині на потребу ратифікації мирового договору, без чого ми зашени будемо спінати визнає всяких продукцій своєї держави, бо по мировому договору вона наступає тільки після ратифікації.

Тепер утворили ся найбільш спокійні умови для активності сего Міністерства в справі. І коли тепер воно буде так само байдужним і недбалим як і раніше, то се означає не що инше, як те, що теперішній міністер закордонних справ дусить аїт з „стаку“.

Д-р Зайдлер остає.

Львів, 26. червня 1918.

Вчорашні конесени віденських змовників звіщали про димісію д-ра Зайдлера. Ніяк димісією ся з них, щ д-р Зайдлер виїхав з країни і лишає ся даліше шефом кабінету.

Справу погоджено на вчорашній конференції, яку відбули представники конституційної партії і партії центра Палаці панів з д-ром Зайдлером. Президент міністрів заявив, що він стоїть теж на становищі своєї відповідальности за державні акти корони, не тільки за те, що вимагають контрасигнатури, але й за всі акти корони, які мають політичний характер і мають звязок в правліннях.

Сею заявою були вдоволені відпочувачи агедавших партій Палаці шаків. Після тої конференції критична також опознція змечена в пресі — і д-р Зайдлер лишив ся даліше шефом австрійського правительства.

почав грати в нашу душку, вихватив організованість та ідейність Українців і захватив собі „rodaków“ до уладжування спільного походу з народом, з яким доля звязала Польща на котім протязі історичного життя. Своєю доброту до Українців посували Поляки так далеко, що в місяці червня, коли Центральна Рада зобови собі була вже значне не тільки у своїй аїт у чужих та в її розпорядженя були віддані польським правительством деякі фонди для галицьких і буковинських Українців — виселенців та бігто инчий як аїтній всім єврейським та іншим Українцям п. Станіслав Грабський робить прийшов до бюро Ц. Р. просити о дозу аїт і для польських емігрантів, пропонуєчи аїт всі неотороумія, бо тепер настає час, коли „obie narodowości mogą być w zgodzie i radość dla siebie i naszej i waszej przysioła“. На щастє в бюрі застав людей, які його особисто внади і вислід „мирович перотракцій“ був такий, який відповідав нашому національному почуваню.

Настрої польської преси та польського еббивательства супроти українського народного мінчя ся як барга хамелеона в залежности від вітру, який віє не в Києві — а в Петрограді. Але не маючи тут на Україні досить окремої організації, яка б впливала на уладженя між-народних відносин України до Польщі, впливають на ли ся на „Піємочт зьвоболеней тьмі polskiej“, на політичні організації в Австрії. Звідки і в безцеремонним інтригам та впливам на австрійські двірські круги одержали ват 5. листопада 1918 р., що робив їх паном цілої Галичини. Своїм польським поведенєм супроти російського самодержавного, а опісля і „революційного“ правительства вони стали Веняниками між-народної політики.

Большевицька заверута трохи принамала курявою їх блєск, і вони підчас наїзду аїтних нахабників на Україну почали організувати

